No. 143. 1842.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Zondag 27 November.

BUITEN GEWOON TE ZEGELEN

FRANKRIJK.

PARIJS, den 23sten November.

Z. M. heeft den graaf *de Toreno*, die bijna dagelijks met de voormalige regentes, *Maria Christina*, arbeidt, in particuliere audientie ontvangen.

— Men wil dat de Fransche Ambassadeur te Londen dezer dagen aan den heer *Guizot* geschreven heeft, hoe hij het in deze oogenblikken onmogelijk achtte onderhandelingen tot herziening der tractaten van 1831 en 1833 te openen.

— Gisteren is voor de regtbank der correctionele politie een' aanvang gemaakt met het regtgeding, wegens het ongeluk op den ijzeren spoorweg, den 8sten Mei ll. voorgevallen. Reeds vroegtijdig waren de verschillende toegangen tot de regtbank opgevuld met nieuwsgierigen. De getuigen zijn ten getale van 132, *zes* personen zijn beschuldigd van manslag door onvoorzigtigheid.

— Uit Afrika heeft men een berigt ontvangen, dat, zoo het zich bevestigd, van het uiterst gewigt voor onze zaken aldaar kan zijn. Een brief uit Tlemecen van den 6den, houdt namelijk in, dat de generaal *Lamoricière*, onderrigt zijnde geworden, dat de familie van *Abd-el-Kader* op reis was, met zijne geheele ruiterij op marsch is gegaan, met het doel zich zich van dezelve meester te maken. Dit voornemen zou met den besten uitslag bekroond zijn geworden. Na een' marsch van twee dagen en twee nachten had hij de moeder en de zuster van den Emir, alsmede de vrouwen van een' magtigen Marabout, ontmoet, en zich van dezelve meester gemaakt, nadat zij door de ruiters die tot hunne beveiliging medegegeven waren, waren verlaten geworden.

— Men kent thans de bijzonderheden van de jongste bewegingen te Barcelona, alwaar de steeds oproerig gezinde volksklasse, die met weerzin het talrijk garnizoen en de bevestigingen zag die hetzelve bezet houdt om de stad in bedwang te houden, te wapen is geloopen en de troepen uit de stad verdreven heeft. De gebeurtenissen komen hierop neer:

In den avond van den 13den, werd door de poort del Angel een rijtuig met wijn geladen, gevoerd door 30 à 40 lieden uit den stadsomtrek begeleid, zonder dat zij de belasting wilden betalen. Er ontstaat een gevecht tusschen den troep en de wacht die ontwapend wordt, doch de muitelingen verstrooijen zich op de komst van versterking, welke een twaalftal personen arresteert. Inmiddels groeit het aantal oproerlingen, waarbij zich vele nationale garde voegen (die zooals men weet voor een groot deel uit de heffe des volks bestaat) steeds aan, belegert het stadhuis, vorderende dat de bepalingen der recrutering zouden ingetrokken worden, enz. Intusschen werden zij des avonds ook hier en elders door de troepen verstrooid, en in den nacht de redacteurs van den *Republicano*, die men voor de bewerkers der beweging hield, gearresteerd.

In den morgen van den 14den scheen alles rustig. Maar de raddraaijers hadden den tijd besteed om de gemoederen op te winden. Een gewapende troep snelt weldra naar het stadhuis, eischende de loslating der redacteurs van gezegd blad; eene deputatie begeeft zich naar den politieken chef *Gutierez*, die zich echter mannelijk gedraagt en de leden der deputatie gevangen neemt. De kapitein-generaal *van Halen* begeeft zich met een eskorte kavallerie naar gezegden politieken chef, om met hem maatregelen te beramen.

Doch de beweging had zich reeds over de geheele volksmassa verbreid. Bataillons nationale garde verzamelden zich op het plein voor het stadhuis; de kapitein-generaal verzamelde een deel van het garnizoen op de wandelplaats la Rambla met 6 stukken geschut. In den avond van den 14den en gedurende den nacht bleef men elkander gadeslaan, van weêrszijden als 't ware huiverig om het gevecht te beginnen; het gewapend volk, opende inmiddels loopgraven, rigtte barikaden op, en verschanste zich in sommige gebouwen. Des avonds kwam de generaal *Zurbano* van Girona aan, om den generaal *van Halen* bijstand te verleenen.

Ten negen ure des morgens van den 15den werden eindelijk de vijandelijkheden met levendigheid geopend en verspreidde het vuur zich weldra door de geheele stad. De kavallerie deed eene charge in de straat Asalto del Conde, maar werd van de daken en uit de ramen door steenen en geweerschoten overstelpt en moest met groot verlies door den aarden wal terugwijken, die met de citadel gemeenschap heeft. Het gerucht verspreidt zich nu dat *Zurbano* aan de soldaten de plundering van la Plateria, waar zij zich zoeken staande te houden, beloofd heeft. De bewoners en miliciens, verspreid in de huizen dier straat, werpen daarop in woede insgelijks allerhande voorwerpen, tot geheele meubelstukken toe, op de ongelukkige soldaten. Het paard van *Zurbano* zou door een neêrgeworpen commode gedood zijn geworden. De troepen houden zich niet te min staande en winnen zelfs terrein, maar hoe verder zij in de stad dringen, des te meer nemen het verlies en de moeijelijkheid toe. De militaire maatregelen in verband tot de plaatsgesteldheid der stad, waren bovendien slecht beraamd.

Intusschen verdubbelde de woede van het volk. In de straat del Call hadden vrouwen ketels met kokend water gereed gemaakt, die zij op de troepen werpen; ieder terras was een arsenaal van pannen en steenen. Na een gevecht van drie uren, ten twaalf ure, zag *van Halen* zich genoodzaakt de troepen met een verlies van 500 à 600 man terug te trekken. De kapitein-generaal *van Halen*, de politieke chef en de generaal *Zurbano*, hadden zich eerst naar het fort Atarazanas, dat in de stad ligt, begeven, doch trokken, uit vrees van daar geblokkeerd te worden, ten vier ure des middags naar de citadel, begeleid door een aanzienlijk eskorte. Des niet te min was de togt derwaarts niet zonder gevaar, want uit alle huizen op den weg derwaarts werden hun kogels toegezonden, vooral van de miliciens die het klooster de la Merced bezet hadden. Des avonds beklommen de miliciens den muur bij de poort del Angel, vereenigden zich met de nationale garde uit de vlakte rondom de stad, en maakten zij zich meester van het fort Pio buiten de stad.

De opstand zegevierde alzoo den 15den des avonds. De troepen hielden nog bezet de citadel, de Atarazanas, het gebouw der universiteit, de wijk der artillerie en het fort Montpuich. Gedurende den nacht en den volgenden dag (den 17den) hebben dit fort en de citadel de stad gebombardeerd en gekanonneerd. De troepen hadden intusschen gebrek aan levensmiddelen, terwijl de magt van het volk aangegroeid was door alle militiens en gewapende lieden van verscheiden uren in den omtrek.

De overwinnaars intusschen gevoelende dat er eenig bestuur diende gevestigd te worden, hebben den 17den zekeren *Garsy*, iemand die aan eene fabriek geplaatst was, tot president eener junta van negen leden benoemd, welke den titel voert van voorloopige besturende volksjunta.

Vóór de zamenstelling dier junta had *Garsy* op eigen gezag eene proclamatie uitgevaardigd, waarin hij zijne heldhaftige medeburgers geluk wenscht met de overwinning op het militair despotismus van een onbekwaam gouvernement, dat hunne vrijheid vernietigde en hen tot ellende bragt; het werkvolk dat medegestreden heeft belooft hij voor hunne gevaren en ontberingen schadeloos te stellen, en noodigt voorts de bataillons der militie uit om een vertegenwoordiger uit hunnen boezem te kiezen, die eene opperste junta moest uitmaken. Deze junta, aldus benoemd, bestaat meerendeels uit onbekende lieden van geringen stand, zij heeft terstond eene proclamatie aan alle Kataloniers uitgevaardigd, 't geen schijnt aan te duiden, dat men de beweging verder wil verspreiden, en voorts, na dezelfde betuigingen als in de proclamatie van *Garsy*, eenige bepalingen houdt om eenige orde en regel te brengen onder de gewapende menigte in de stad.

De junta heeft vervolgens eene kapitulatie verleend aan het regiment van Guadalajara, dat in het paleis van de universiteit was ingesloten; evenzoo aan het garnizoen van de Atarazonas. In den nacht hebben de troepen de citadel ontruimd, welke sedert door het volk en de militie bezet is. De troepen bezetten nog slechts het

fort Monjuich, de haven met de voorstad Barcelonetta. De generaals waren in den avond van den 17den met den junta in onderhandeling over eene bevrediging tusschen de troepen en de bevolking. Den vreemdelingen is geen leed geschied en de fransche consul heeft vele personen aan boord der ter reede liggende fransche brik *Meleagre* gered.

— De *Messager* hield gisteren avond een telegraphisch berigt uit Perpignan van den 19den, bevestigende de ontruiming van Barcelona door de troepen. De generaal *Zalava* was in handen der opstandelingen gevallen. Men zeide dat 3 hoofd-officieren en 500 man van de troepen gedood waren. In de proclamatie van de junta, wier president is geheeten *Juan Manuel Corsy*, wordt aan het werkvolk eendragt en standvastigheid aanbevolen, doch geen woord gerept, noch van de koningin, noch van *Espartero*, noch van don *Carlos*, noch van het doel van den opstand.

In een anderen brief uit Perpignan van den 19den wordt gezegd dat de opstandelingen het fort Monjuich hadden willen bestormen doch met verlies afgeslagen waren.

De gouverneur van Girona *Aristizabal* was met 1500 man in de rigting van Barcelona opgetrokken.

— Ter beurze waren heden genoteerd: 5 pCt. 119,15; 3 pCt. 80,45; Nap. r. 108,85; Rom. L. 103⅝.

Van den 24sten. — De *Messager* deelde gisteren avond de beide volgende telegraphische depeches mede:

Madrid, 20 *November*.

» De president van den raad, na aan het congres kennis gegeven te hebben van de tijdingen uit Barcelona ontvangen van den 16den, heeft te kennen gegeven dat de regent morgen (den 21sten) met zijn eskorte en 3 bataillons naar die stad vertrekken zou. Het congres heeft onverwijld een adres aan den regent gestemd om hem deszelfs steun tegen de revolutionnairen toe te zeggen. Madrid is rustig."

Barcelona, 19 *November*.

» Het hoofdkwartier van *van Halen* is te San Felip, op twee uren afstands van Barcelona; hij heeft vrije gemeenschap met Montjuich. De vijandelijkheden met de stad zijn geschorst."

— De bijzondere tijdingen uit Madrid gaan tot den 18. Het gouvernement heeft een viertal ontwerpen van wet betrekkelijk de finantien aangeboden; bij één daarvan wordt voorgesteld het gouvernement te autoriseren tot het doen eener leening van 600 millioenen realen, tot betaling van welker interessen en tot de amortisatie van het kapitaal men de opbrengst van alle renten en belastingen, bepaaldelijk het excedent van de opbrengst der douanen wil bestemmen. Men zeide dat de commissie van onderzoek der cortes zich tegen de sluiting dier leening zou verklaren. De gedeputeerden van Katalonien wilden met al hunne magt eene voordragt betrekkelijk de katoenen stoffen bestrijden. — Het cijfer van het budget van ontvangsten voor 1843 was geraamd op 861,101,963 realen.

— Ter beurze vleide men zich dat de rust en orde te Barcelona weldra door de komst van den regent aldaar zouden hersteld worden. — De notering was heden (24 November) 5 pCt. 119,1⅝; 3 pCt. 80,50; Nap. r. 108,95; Spanje 23; Rom. L. 104.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 22sten November.

Volgens een brief uit Berlijn van den 16den dezer, hebben de aldaar achtergebleven gedeputeerden uit de standen der Rijnprovincie, in eene op den 12den gehouden zitting, met groote meerderheid zich tegen het ontwerp van wet betreffende de gemeentebesturen verklaard, hun door de Pruissische regering voorgelegd, en die regering dringend de bekendmaking daarvan afgeraden.

— Het in Berlijn sedert eenige tijd in omloop zijnde gerucht van de ophanden zijnde bijeenroeping eener landssynode, wint dagelijks veld. De Pruissische Regering zou daarmede op het oog hebben, om de formulieren der Protestantsche kerk op vaste grondslagen te vestigen, waardoor men hoopte een einde te maken aan de tallooze zwarigheden, welke de uiteenloopende leerstelsels der partijen en sekten aan de ter goede trouw zijnde leden en aan de regering veroorzaken. Echter zou eene dergelijke synode niet bijeengeroepen worden om te beslissen, maar alleen om over de te doene voorstellen geraadpleegd te worden, even als het nu ontbonden collegie van gedeputeerden.

— Volgens berigten uit St. Petersburg van 15 November, was toen de Newa weder geheel vrij van ijs, zoodat men de Isaakbrug weder had kunnen herstellen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 25sten November.

Gisteren heeft de minister van buitenlandsche zaken in de kamer der gedeputeerden de beide ontwerpen van wet voorgelezen, waarvan het een strekt tot de uitvoering van het met Z. M. den koning der Nederlanden gesloten traktaat tot regeling van verschillende punten betrekkelijk de uitvoering van het traktaat van 19 April 1839, en tot ratificatie eener overeenkomst tusschen het gouvernement en de Algemeene Maatschappij tot bevordering der nationale nijverheid; het ander strekt tot ten uitvoer legging der overeenkomst betrekkelijk den handel en de binnenlandsche vaart, gesloten met Z. M. den koning der Nederlanden. Het eerste ontwerp is van den 20sten November gedagteekend en door al de ministers onderteekend.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 25sten November.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Woensdag is ingekomen een brief van Z. Exc. den Minister van Finantien, die daarbij der Kamer doet toekomen de rekening over de begrootingen der dienstjaren van 1836—1841, bevattende eene opgave der gedurende die jaren plaats gehad hebbende ontvangsten en uitgaven, en aanwijzende tevens den staat van 's Rijks schatkist op 1 Januarij 1842. — Deze stukken zullen worden gedrukt en rondgedeeld.

Zijn ontvangen onderscheiden verzoekschriften. In een dezer, van verveeners uit Drenthe, wordt op de afschaffing van den accijns op den turf aangedrongen; een ander strekt tot herstel der oude Gereformeerde Kerk in hare vorige vrijheden en regten; een derde houdt bezwaren in over de titels IV en X van het tweede boek van het wetboek van strafregt. — Verzending aan de Commissie tot de petitien.

Bij de Kamer zijn ingekomen onderscheiden boekwerken en geschriften, als, onderanderen, een van den heer *D. B. Adrian*, getiteld 1842, *in betrekking beschouwd tot de ware gesteldheid van het dierbaar Vaderland*, enz.; een, houdende *denkbeelden nopens de bevordering van koophandel door onderwijs*, benevens een *beknopt overzigt van de geschiedenis des koophandels*, naar het hoogduitsch van *E. Noback*, directeur van het handels-instituut te Erfurt; twee geschriften van den heer *Muller*, over *de verbetering van den kolonialen landbouw*, en een, houdende *gedachten over de eenzame opsluiting der gevangenen*, door dr. *Suringar*. — Plaatsing in de boekerij.

De Voorzitter geeft te kennen dat, wel is waar, de benoeming van eenen nieuwen griffier der kamer aan de orde van den dag gesteld is, doch dat het gepaster te beschouwen is, dat, voor de Kamer tot die benoeming overgaat, de nieuwe instructie voor den griffier worde vastgesteld. Daar de overwegingen over die nieuwe instructie reeds verre gevorderd zijn, zoo zal er slechts weinige tijd verloopen voor dat de benoeming werkelijk plaats heeft. Tevens deelt de Voorzitter mede, dat de heeren *Kniphorst*, *van Panhuys*, *Verwey-Mejan*, *Luzac* en *Schooneveld*, door de Afdeelingen, tot rapporteurs voor het ontwerp der instructie gekozen zijn.

De heeren *den Tex*, *Romme* en *Uytwerff Sterling* hebben zich met het voorstel, om de verkiezing van eenen nieuwen griffier uit te stellen, niet kunnen vereenigen. Zij meenden dat, toen men die verkiezing in de laatst gehouden zitting tegen heden aan de orde van den dag stelde, de Kamer zeer goed heeft kunnen voorzien, dat de nieuwe instructie nog niet zou vastgesteld zijn, en dat er geen beletsel en geene reden bestond om de verkiezing uit te stellen. De heer *Uytwerff Sterling* doet opmerken dat, wanneer de Kamer thans een griffier benoemen mogt beneden of boven de 30 jaren, en al dan niet bezittende eenigen graad in regten, zij die punten, voor de vast te stellen instructie, reeds bepaalt. In allen gevalle was het aan hen, die zich tot de Kamer gewend hebben, om bij de te doene verkiezing in aanmerking te komen, bekend, dat eene nieuwe instructie voor den griffier zou worden vastgesteld.

De heer *van Rappard* heeft dat gevoelen bestreden. Hij meent, dat de benoeming van den griffier in onderscheiden opzigten afhankelijk is van de vast te stellen instructie; dat het alzoo ongerijmd zou wezen, heden eenen griffier te benoemen, die welligt morgen voor die betrekking niet meer geschikt zou zijn, en dat bovendien geene reden hoegenaamd bestaat, om met eenige overijling tot die benoeming over te gaan.

Bij stemming is, met eene meerderheid van 26 tegen 18 stemmen besloten, de benoeming van eenen nieuwen griffier tot na de vaststelling der nieuwe instructie te verschuiven.

Tegen hebben gestemd de heeren *van Nagell*, *Luzac*, *van Heloma*, *van Heeckeren*, *Duwesteyn*, *Brouwer*, *van Rosenthal*, *Uytwerff Sterling*, *Boreel*, *Enschedé*, *van Bleiswijk*, *van Dam van Isselt*, *Michiels van Verduynen*, *Schooneveld*, *Romme*, *den Tex*, *Backer* en *Anemaet*.

De heer *Scheers van Harencarspel* doet, namens de Commissie tot de verzoekschriften, verslag op een adres van *A. Sodenkamp*, gepensioneerd kapitein te Breda, die zich beklaagt, dat zijne landerijen aan twee polders dijklasten moeten betalen, en die verzoekt dat de Kamer het daarheen gelieve te dirigeren, dat hij in zijne regten hersteld en aan hem kennelijk gemaakt worde tot welken polder zijne landerijen definitief behooren, ten einde hij naderhand zijne regten voor de competente regtbank kunne bepleiten. — Nopens dit adres wordt overgegaan tot de orde van den dag, doch wordt tevens besloten het verslag te doen drukken.

Daarna wordt de openbare vergadering veranderd in eene zitting met gesloten deuren, waarin over het ontwerp eener nieuwe instructie voor den griffier der Kamer is gehandeld. Men verwacht, dat dit

ontwerp nog in den loop dezer week bij de Kamer in beraadslaging komen zal.

— Ook Donderdag heeft de Tweede kamer der Staten-Generaal eene openbare zitting gehouden, waarbij HH. Exc. de ministers van financien en justitie tegenwoordig waren.

Is ingekomen eene Koninklijke boodschap, vergezeld van een ontwerp der wet, tot bekrachtiging van het tusschen Nederland en Belgie gesloten traktaat, hetwelk eene ruiling van grondgebeid bevat. Beide stukken worden voorgelezen. De president stelt intusschen voor, om het traktaat zelve, en nog eene conventie betrekkelijk de scheepvaart, als te uitgebreid zijnde, niet voor te lezen, maar te drukken en ronddeelen. Hiertoe wordt besloten; terwijl het ontwerp verzonden wordt naar de afdeelingen van October.

Kort daarop geeft de voorzitter echter te kennen, dat Hunne Exc. de Ministers, in de vergadering tegenwoordig, hebben doen opmerken, dat de conventie verkeerdelijk bij bovengemelde stukken is geraakt, en dat dezelve niet een punt van onderzoek bij de Kamer behoeft uit te maken. De conventie zal dus niet worden gedrukt.

Niets meer aan de orde van den dag zijnde, gaat de vergadering uiteen, tot Zaturdag ten 12 ure, als wanneer in comité-generaal zal worden beraadslaagd over de nieuwe instructie van den griffier der Kamer.

— De *Staats Courant* van gisteren behelsde het volgend besluit:

WIJ WILLEM II, ENZ.,

Op de voordragt van Onzen Minister van Financien van den 5den November 1842, n°. 82/916 personeel, in voldoening van het bepaalde bij art. 12, § 3, van Ons besluit van den 20sten October ll., n°. 55, houdende bepalingen nopens de vestiging te *Delft* van eene akademie tot opleiding van burgerlijke ingenieurs, enz.,

Hebben goedgevonden en verstaan:

Te bepalen dat de personen, die bij de koninklijke akademie te *Delft* voor de bedieningen van *roeijer der dranken*, *scheepsmeter* en *landmeter* of *teekenaar* voor het kadaster, allen ressorterende onder het departement van Financien, zullen worden opgeleid, na voldoend afgelegd examen van hetgeen wetenschappelijk voor dezelve wordt vereischt, bij eventuele vacature van de hier bedoelde betrekkingen, *zoo veel mogelijk* bij voorkeur zullen worden in aanmerking genomen, mits zij overigens de bij de wetten en verordeningen bepaalde vereischten bezitten.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschriften tot informatie en narigt zullen worden medegedeeld aan Onzen beminden Zoon den Prins van Oranje en aan Onzen Minister van Binnenlandsche zaken.

— Door Z. M. den Koning is, op den 3 dezer, een nieuw reglement vastgesteld voor de Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten te Amsterdam. Het reglement verdeelt zich in twee hoofdstukken. Het eerste van dezelve handelt *over het Doel*, *als Zamenstelling en het Bestuur der Akademie*, waarvan de Koning Beschermheer is, en het doel als drieledig word opgegeven, te weten: 1°. De opleiding van aanstaande kunstenaars in verschillende vakken; 2°. Het geven van onderwijs in de teekenkunst aan de onderscheidene klassen van handwerkslieden; 3°. Het daarstellen eener gemeenschappelijke vereeniging van kunstenaars en aanmoedigers der kunst, welke tot leden der akademie benoemd wordende, bij het aanvaarden van het lidmaatschap de verpligting op zich nemen, gemeenschappelijk het doel der akademie te bevorderen.

Het tweede hoofdstuk handelt *over de Leerlingen*, *het Onderwijs en de Beloonigen*.

De akademische kweekelingen zijn van de leerlingen der teekenschool onderscheiden.

De belooningen der kweekelingen en leerlingen bestaan in prijzen, ter dinging naar welke, jaarlijks wedstrijden geopend worden.

Deze prijzen bestaan in: 1°. Eene groote vergulde zilveren medaille; 2°. Eene kleine vergulde zilveren medaille; 3°. Eene groote zilveren medaille; 4°. Eene kleine zilveren medaille; 5°. Eene groote bronzen medaille; 6°. Eene kleine bronze medaille; 7°. Een getuigschrift.

Zij, die in een der rangen, afdeelingen en klassen van onderwijs reeds eenmaal den hoogsten prijs behaald hebben, mogen in dezen zelfden rang, afdeeling of klasse niet meer mededingen.

De uitreiking dezer belooningen heeft jaarlijks plaats en wordt door den raad van bestuur geregeld. Voorts vindt men in dit reglement, als vroeger, opgenomen de bepalingen van den grooten tweejarigen wedstrijd naar het vierjarig pensioen van *f* 1200 van 's Rijks wege, en de opvolging der vakken, waarin die zullen plaats hebben en wat daaromtrent van hoogerhand bereids is verordend.

— In de *Staats-Courant* leest men, dat bij Koninklijk besluit van den 29 Augustus 1841, n°. 29, de kinderen van wijlen *Floris Carel Willem von Bülow*, in den Nederlandschen adelstand zijn ingelijfd, met het prædicaat van Jonkheer.

— Uit Arnhem meldt men, dat de stand van het water in de rivier de Rijn, hetwelk sedert eenige weken tot op 7 palmen was afgedaald en ten gevolge waarvan de scheepvaart niet weinig gestremd werd, op dit oogenblik gunstiger is, zijnde het water weder tot op 2 ellen 3 palmen aangewassen, en is hetzelve alsnog wassende. De stremming in de scheepvaart heeft alzoo thans weder geheel opgehouden. Te Nymegen stond de rivier de Waal, den 22. 3 el 13 duim.

— Te Sint Jan Steen (5de district van Zeeland), heeft op den 17 dezer, een allerbedroevendst ongeluk plaats gehad, in de woning van den timmerman *G. Rottier*. Terwijl deze namelijk van huis afwezig was, verliet ook zijne vrouw in den morgen van dien dag, ten einde in de buurt melk te halen, hare woning, daarin achterlatende hare twee kinderen (meisjes), waarvan het oudste ruim 4 jaren, het jongste ongeveer 3 maanden oud was. Na slechts 10 minuten, keerde zij weder, doch werd bij het openen der deur eensklaps getroffen door het gezigt van de in volle vlam staande wieg, waaruit zij wel dadelijk het hulpelooze kind nam, en het vuur, dat deszelfs kleederen van onderen had aangestoken, bluschte, doch het kindje was deerlijk geteisterd. Naauwelijks had zij echter in hare meening dit kind gered, of haar naar het oudste kind zoekend oog valt op een voorwerp, dat aan den anderen kant van de wieg lag. Het was het zielloos en misvormd overschot van haar oudste dochtertje. Waarschijnlijk had het oudste bij den haard, van welken de wieg verre genoeg verwijderd stond, aan de kleederen vlam gevat, en was naar de wieg toegeloopen en had aan dezelve het vuur medegedeeld. Den volgenden dag is ook het jongste kindje bezweken.

— Men heeft berigten uit Java tot den 23sten Augustus die het volgend treurig voorval melden:

» Den 12den augustus ll. is te Soerabaya een hevige brand uitgebarsten, in een steenen gouvernements-pakhuis, gebezigd wordende tot het entreposeren van lijnwaden en andere goederen, met dit gevolg, dat het locaal, met al het daarin opgeslagene, in weinig tijds eene prooi der vlammen is geworden. Volgens ontvangen opgaven wordt de geheele daardoor veroorzaakte schade op p. m. *f* 1,150000 geschat. Naar den oorzaak van den brand wordt uiteenloopend gegist; daar het locaal reeds ten 3 ure gesloten en daarin nooit met licht gewerkt werd, vermeenen vele de ramp te moeten toeschrijven aan de onvoorzigtigheid van eenige werklieden, dien dag tot het aanwitten van den gevel gebezigd, naardien het dak, of wel de daaronder tot digtheid geplaatste kadjangmatten, het eerst vuur hebben gevat, hetwelk zich met zooveel hevigheid heeft verbreid, dat, niettegenstaande bij het verlaten van het gebouw, en later even vóór het uitbreken van den brand, door de vele voorbijgangers geen de minste rook of walm werd waargenomen, de vlam gelijktijdig van alle kanten uitsloeg, en het, in weêrwil der spoedig van allerwege toegesnelde hulp, niet heeft mogen gelukken de geheele vernieling van het pakhuis te keer te gaan; zijnde het alleen aan de gunstige gesteldheid van den wind te danken, dat de naastbij gelegen gebouwen en nog een entrepôt-pakhuis, voor ruim een millioen aan goederen inhoudende, zijn gespaard gebleven, en niet een groot gedeelte van Soerabaya in de asch is gelegd.

Van den 25sten. — Naar wij met genoegen vernemen is alhier dezer dagen onder directie van de Heeren Mr. *F. J. Jespers*, Mr. *J. H. Begram*, *C. Schouman*, *F. L. Huijgens*, *C. C. Huijsmans* en *J. A. van der Burgh*, eene *vereeniging* tot stand gebragt welke bereids een dertigtal leden telt en ten doel heeft om de *beeldende kunst* te dezer Stede en meer bijzonder de Teeken- en Schilderkunst, alwaar dezelve met zoo gunstig gevolg door velen beoefend wordt, door het houden van *kunstbeschouwingen*, *verlotingen*, het *uitreiken van vereerende belooningen*, enz. *zoo veel doenlijk* aan te wakkeren.

De leden dier, van alle andere van dergelijken aard afgescheidene vereeniging, zullen tegen betaling eener contributie van *f* 6 - „ in het jaar, eigendom verkrijgen in de aan te koopen kunstvoorwerpen met het doel om die nader onderling zonder eenige bijbetaling te verloten enz.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, met gesloten deuren, van eergisteren, is door de Centrale Afdeeling verslag gedaan nopens de voorgestelde instructie voor den griffier der Kamer. Ten gevolge van het gehouden onderzoek en plaats gehad hebbende overwegingen tusschen de Commissie van Redactie en de Centrale Afdeeling, zijn eenige veranderingen in het ontwerp van instructie gebragt. Bij art. 1 wordt thans enkel bepaald, dat, om tot griffier te worden benoemd, men *Nederlander moet zijn*, *en den vollen ouderdom van dertig jaren bereikt hebben*; zoodat de bepaling, dat hij den graad van doctor in de beide regten op eene van 's Rijks hoogescholen verkregen moet hebben, en dat hij in het volle genot moet zijn van zijne burgerlijke en staatsburgerlijke regten, is komen te vervallen.

Gisteren heeft de Kamer weder eene zitting met gesloten deuren gehouden, waarin na eenige beraadslaging, het ontwerp van instructie is aangenomen.

Heden morgen zal eene zitting van de Kamer plaats hebben, waarin tot de verkiezing van eenen nieuwen griffier zal worden overgegaan.

— De tekst van het den 5den dezer tusschen Nederland en Belgie gesloten traktaat, is thans zoowel te Brussel als te 's Hage ter ratificatie aan de wetgevende kamers aangeboden. Gemeld traktaat bestaat uit 72 artikelen, verdeeld in drie hoofdstukken, en betreffen de grenzen, de scheepvaart en de financien.

Voor wat *de grenzen* betreft dient men den tekst van het traktaat te lezen en met de kaart na te gaan.

De bepalingen betreffende de *scheepvaart* zijn 40 in getal, daaruit blijkt dat de Nederlanden zich belasten met het onderhoud der vuurtorens te Bath en te Terneuzen, tegen zeker tonnegeld. De vaart op het kanaal van Terneuzen zal geheel vrij zijn; voor alle overige zijn de tegenwoordige regten van een derde op de helft verminderd. Als vergoeding daarvoor en voor andere diensten betreffende, de uitwateringen zal de belgische regering jaarlijks eene som van 25 à 50,000 gulden betalen. De bepalingen der vaart tusschen de Schelde en den Rijn langs de binnenwateren komen op het volgende neer: De belgische schepen en vaartuigen zullen met de nederlandsche gelijk gesteld worden. Voor de koopgoederen zal echter bij de opvaart, een doorvoerregt van 13 centen, en bij de afvaart van 9 centen per centenaar van 50 Ned. pondes betaald worden. De belgische koophandel zal te Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht het regt van entrepôt van zijnen koopgoederen hebben. Op de Maas zullen de ongelden geheven worden, op den voet bepaald bij

het dekreet 10 Brumaere jaar XIV, met vermindering tot op de helft voor de ledige vaartuigen: Voor de vaart op het kanaal van 's Bosch naar Maastricht zijn verminderingen van het een derde tot op de helft bedongen.

De eerste bepaling rakende de *finantien* is deze, dat het in cassa van den voormaligen algemeenen rijkskassier de eigendom blijft van de belgische schatkist.

De Nederlandsche regering verbindt zich om de te Amsterdam op de aan de *société générale* toebehoorende waarden gelegde beslagen te doen opheffen. De laatstgenoemde zal met de belgische regering de sommen verrekenen die zij aan het voormalig amortisatie-syndikaat verschuldigd zijn.

De tienden en goederen, op Nederlandsch grondgebied gelegen, die in 1822 aan de *Société générale* afgestaan zijn, worden aan den koning der Nederlanden teruggegeven; daarentegen doet deze voor zich en voor de Nederlandsche regering afstand van alle regten op de opbrengst en den verkoopprijs der domeinen in Belgie.

De afstand van het zoogenoemd paleis des Prinsen *van Oranje* te Brussel, het pavillioen te Tervueren en de overige domeinen toebehoorende aan den koning der Nederlanden is onder deze bepaling begrepen. Overigens moet Belgie aannemen voor *f* 1,800,000 in losrenten, welke, mitsgaders eene som van *f* 2,500,000 de voldoening is voor de schuldvorderingen van den graaf *van Nassau* ten laste der Sambre en der kanalen van Antoing, Charleroi en Tervueren.

Wat de *verdeeling der schuld* betreft, blijft 1.) voor de aan Belgie verzekerde handels- en scheepsvaart begunstigingen eene onvervreembare rente afgezonderd van *f* 400000; 2.) de rente der op het Bijboek te Brussel ingeschreven kapitalen bedraagt *f* 289,120; 3) voor regten ingeschreven ten behoeve van belgische corporatien, liefdadigheidsgestichten, kerkbesturen, enz.; voor borgtogten van belgische comptabelen geleverd, zal eene inschrijving van kapitaal ten bedrage van *f* 4,435,200, en 2½ pCt. rente plaats hebben, zijnde *f* 110,880; 4) voor de ten laste van Belgie gebragte liquidatie der schuldvorderingen voortspruitende uit de oostenrijksche belgische schuld van de oude geconstitueerde schuld der zuidelijke provincien, een kapitaal van *f* 7,000,000, zijnde à 2½ pCt. *f* 175,000; 5) Ten behoeve van het fonds van den landbouw, zullende Belgie al de schulden van dat fonds in de zuidelijke provincien voldoen *f* 1,000,000, zijnde à 2½ pCt. rente *f* 25,000; 6) Een kapitaal van *f* 80,000,000 à 2½ pCt. zal ingeschreven worden ten behoeve der Nederlandsche regering, zijnde jaarlijks in rente *f* 2,000,000; 7.) een tweede kapitaal van *f* 80,000,000 hetwelk zal worden ingeschreven of afgelost, bedraagt almede à 2½ pCt aan jaarlijksche rente *f* 2,000,000. Bedragende dit alles gezamenlijk eene jaarlijksche rente van *f* 5,000,000.

De belgische regering behoudt aan zich het regt om tot in 1845 deze twee laatste millioenen te kapitaliseren, mits daartoe voor 1 januarij 1844 de verklaring doende. De kapitalisatie zal dan plaats hebben op den voet van *f* 50 voor *f* 2,50 rente, of met andere woorden door de betaling van *f* 40,000,00 in geld.

Een termijn van drie maanden is voor de uitwisseling der ratificatien gesteld.

— Naar men vermeent heeft Z. M. voor hoogstdeszelfs gallerij van schilderstukken de twee onlangs te Amsterdam verkochte schilderijen van *Rembrandt* aangekocht, zoodat deze meesterstukken voor het land zullen behouden blijven.

De overwinningen in Indië en China hebben onder alle klassen der bevolking in Engeland, de grootste vreugde en opgewekt. Wel scheen men dien goeden afloop der krijgsgebeurtenissen in Indië, maar minder die in China te verwachten, en nu de tijdingen der roemrijke overwinning van Caboul en van den belangrijken vrede met China gezamenlijk ontvangen zijn, vermeerdert dit in hooge mate de geestdrift aller Britten, onverschillig van welke staatkundige partij. De handelstand inzonderheid voelt zich tot een nieuw leven opgewekt, nu de belemmeringen in de Chinesche wateren verdwenen zijn, en men hoopt door uitgebreide ondernemingen de groote schade in te halen, die de stilstand van den Chinahandel in de jongste jaren veroorzaakt heeft. Wel deelen de bladen vele bijzonderheden nopens de gebeurtenissen in het Oosten mede, doch zij komen in de hoofdzaken neder op al datgene, wat reeds over Frankrijk bekend is.

Met toestemming der Edele Achtbare Regering.

SCHOUWBURG TE BREDA.

De Ondergeteekende, Directeur van het *Theâtre National*, heeft de eer het geachte Publiek te berigten, dat hij de eer zal hebben te geven in de Stads-Schouwburg te *Breda*, op *MAANDAG 28 NOVEMBER* 1842, een eerste Voorstelling, welke zal bestaan uit:

DE EERSTE HUWELIJKSWEEK,

of DE ADELIJKE KLOMPEMAKER, Blijspel met Zang in 2 Bedrijven, door den Heer A. Roysch, in vele jaren niet vertoond. Gevolgd van: N°. 777, of HET VERLOTE LANDGOED, Blijspel in een Bedrijf. Tot slotte: DE DRIE FANCHONS, of het zal nooit eindigen, Blijspel met Zang in een Bedrijf. Tusschen beide: *DE VLUGT VAN MINERVA OP HET FILIO FERANI*, door Mad. Fougeroux, en DE EXCERCITIEN DER JONGLERI, door den Heer Fougeroux.

J. FOUGEROUX,
Directeur.

*** Krachtens bevel van den Edel Achtbaren Heer Regter Commissaris, worden bij deze alle SCHULDEISCHERS van MOZES KOPERBERG, gefailleerd Koopman en Winkelier te *Breda*, de bevoorregte en de pand of hypotheek hebbende daaronder begrepen, opgeroepen, om op Woensdag den een-en-twintigsten December aanstaande, des voormiddags ten *elf* ure, in persoon of bij gemagtigde te verschijnen ten Stadhuize van *Breda*, in de Gehoorzaal der Arrondissements-Regtbank, ten einde tot de verificatie der Schuldvorderingen over te gaan.

Breda, den 26. Nov. 1842.

De Curator in voornoemd Faillissement,
Mr. J. H. van MIERLO.

*** Door den Ed. Achtb. Heer Regter Commissaris in het Faillissement van JOHANNES VAN ALPHEN, Winkelier te *Bergen-op-Zoom*, is eene nadere bijeenroeping van SCHULDEISCHERS bevolen, tegen Woensdag den 21. December 1842, des voormiddags ten *elf* ure, in de Gehoorzaal der Arrondissements-Regtbank te *Breda*, op het Stadhuis aldaar, ten einde alsdan de verificatie der Schuldvorderingen voort te zetten, tot bijwoning waarvan, bij deze, alle Schuldeischers worden opgeroepen.

De Curator in gezegd Faillissement,
J. C. VERHAGEN.

BEKENDMAKING.

Op Dingsdag den derden Januarij achttien honderd drie-en-veertig, des voormiddags ten *tien* ure, zal, ter Openbare Tereg-zitting van de Arrondissements-Regtbank, zitting houdende te *Breda*, ten verzoeke van den Heer WALTHERUS ADRIANUS ROOSEN, Rentenier, wonende te *Bergen-op-Zoom* in de *Blaauwehandstraat*, kiezende voor en ten deze domicilie ten huize van Mr. PAULUS GOUVERNEUR, Advokaat-Prokureur bij de Arrondissements-Regtbank, zitting houdende te *Breda*, wonende aldaar op de Veemarkt, Wijk A, N°. 555, bij geregtelijke uitwinning, aan den meestbiedende of hoogstafmijnende worden Verkocht: Eene HUIZINGE en ERVE, staande en gelegen aan de oostzijde der Vischmarkt te *Bergen-op-Zoom*, kadastraal bekend Sectie G, N°. 416, groot een-en-zestig ellen, in beslag genomen ten laste van ADRIANUS GRAAFMANS, Broodbakker, wonende te *Bergen-op-Zoom*.

De Prokureur Executant,
GOUVERNEUR.

KAARSEN-FABRIEK

VAN

P. VAN DEN BROEK,

Vleeschhouwer, Boschstraat, D, 226, te *Breda*.

Maakt en verkoopt alle soorten van VETKAARSEN, als ook WASCHKAARSEN voor KERKEN, UITVAARTEN, enz.

*** Iemand genegen zijnde een HUIS, ERVE en TUIN, binnen *Breda* gelegen, *Uit de Hand* te Verkoopen, of wel door Vertimmering tot een logeabel HEERENHUIS ter Verhuring in te rigten, gelieve zich te adresseren, onder Letter P., bij de Uitgevers dezer.

PUBLIEKE VERKOOPING,

door den Griffier VAN DEN ENDEN, op Donderdag den 1. December 1842, ten verzoeke van den Hoog-Welgeboren Heer G. A. Graaf VAN BYLAND, op de Buitenplaats *Bosdal*, bij de *Beek*, onder *'s Princenhage*, van:

10 Kavels extra schoon gewassen SCHAARHOUT.
10 Kavels (32 stuks) Zware EIKEN BOOMEN.
14 Kavels (115 stuks) Dunne EIKEN BOOMEN, zeer geschikt voor HEIPALEN.
Verscheidene Kavels STRUIKEN, MUTSAARD, BRANDHOUT, enz.

PUBLIEKE VERKOOPING

VAN

ZWARE EIKEN EN LINDEN BOOMEN.

Op Maandag den 28. November 1842, des morgens om 10 ure, zal men op *Notsel*, onder *Ginneken*, op de Bouwhoef bewoond bij JACOBUS HUYBREGTS, publiek worden Verkocht:

36 Kavelen Zware EIKEN BOOMEN, waarvan eenige geschikt zijn voor MOLENASSEN.
2 dito Zware LINDEN BOOMEN.
En wijders
6 Kavelen Best SCHAARHOUT.

Nadere informatien te bekomen bij J. HUYBREGTS voornoemd, en bij A. OOMEN, op *Logtenburg*, beide onder *Ginneken*.

Te Breda, bij Broese & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.